

सुतसुता घृताची च विश्वाची पूर्वचित्यपि । उन्मोचेति च विख्याता प्रमोचेति च तादृशी ।
 उर्वश्येकादशी तासां जगुशायतलोचनाः । धाताऽर्थमा च मित्रश्च वरुणोऽग्रे भगस्तथा ।
 इन्द्रो विवस्वान्पूषा च त्वष्टा च सविता तथा । पर्जन्यश्चैव विष्णुश्च आदित्या द्वादश स्यताः ।
 महिमानं पाण्डवस्य वर्धयन्तोऽम्बरे स्थिताः । मृगव्याधश्च सर्पश्च निर्धृतिश्च महायशाः ।

॥८१५॥

अजैकपादहिर्ब्रध्नः पिनाकी च परन्तप । दहनोऽथेश्वरश्चैव कपाली च विशांपते । स्याणुर्भगश्च भगवान्द्रुद्रास्तत्रावतस्थिरे ।

अश्विनौ वसवश्चाष्टौ मरुतश्च महाबलाः । विश्वेदेवास्तथा साध्यास्तत्रासन्परिसंस्थिताः ।
 कर्कोटकोऽथ सर्पश्च वासुकिश्च भुजङ्गमः । कच्छपश्चाथ कुण्डश्च तक्षकश्च महोरगः ।
 आययुस्तपसा युक्ता महाक्रोधा महाबलाः । एते चान्येच बहवस्तत्र नागा व्यवस्थिताः ।
 तार्क्ष्यश्चारिष्टनेमिश्च गरुडश्चासितध्वजः । अरुणश्चारुणिश्चैव वैनतेया व्यवस्थिताः ।

॥८१६॥

तांश्च देवगणान्सर्वान्स्तपः सिद्धा महर्षयः । विमानगिर्यग्रगतान्द्रुमुनेतरे जनाः ।
 तद्दृष्ट्वा महदाश्चर्यं विस्मिता मुनिसत्तमाः । अधिकां स्म ततो वृत्तिमवर्त्तनपाण्डवान्प्रति ।

पाण्डुस्तु पुनरेवैनां पुत्रलोभान्महायशाः । वक्तुमैच्छद्ब्रह्मपत्नीं कुन्ती त्वेनमथाब्रवीत् ।
 नातश्चतुर्थप्रसवमापत्सपि वदन्त्युत । अतः परं स्वैरिणी स्याद्बन्धकी पञ्चमे भवेत् ।

स त्वं विद्वन्धर्ममिममधिगम्य कथं नु मां । अपत्यायै समुत्क्रम्य प्रमादादिव भाषसे ।
 इत्यादिपर्वणि सम्भवपर्वणि पाण्डुवोत्पत्तौ त्रयोविंशत्यधिक शतोऽध्यायः ॥ १२३ ॥

॥८१७॥

वैशम्पायनउवाच । कुन्ती पुत्रेषु जातेषु धृतराष्ट्रात्मजेषु च । मद्रराजसुता पाण्डुं रहो वचनमब्रवीत् ।

न मेऽस्ति त्वयि सन्तापो विगुणेऽपि परन्तप । नावरत्ने वरार्हायाः स्थित्वा चानघ नित्यदा ।

गान्भार्याश्चैव नृपते जातं पुत्रशतं तथा । श्रुत्वा न मे तथा दुःखमभवत्कुरुनन्दन ।

इदन्तु मे महदुःखं तुल्यतायामपुत्रता । दिष्ट्या त्विदानीं भर्तुर्मे कुन्त्यामप्यस्ति सन्ततिः ।

यदि त्वपत्यसन्तानं कुन्तिराजसुता मयि । कुर्यादनुग्रहो मे स्यात्तव चापि हितं भवेत् ।

संरम्भो हि सपत्नीत्वादक्तुं कुन्तिसुतां प्रति । यदि तु त्वं प्रसन्नो मे स्वयमेनां प्रचोदय ।

पाण्डुरुवाच ॥ ममाप्येष सदा माद्रि हृदयः परिवर्त्तते । न तु त्वां प्रसहे वक्तुमिष्टानिष्टविवक्षया ।

तव त्विदं मतं मत्वा प्रयतिष्याम्यतः परं । मन्ये भ्रुवं मयोक्ता सा वचनं प्रतिपत्स्यते ।

वैशम्पायनउवाच । ततः कुन्तीं पुनः पाण्डुर्विविक्त इदमब्रवीत् । कुलस्य मम सन्तानं लोकस्य च कुरु प्रियं ।

मम चापिण्डनाशाय पूर्वेषामपि चात्मनः । मत्प्रियार्थञ्च कल्याणि कुरु कल्याणमुत्तमं ।

यशसोऽर्थाय चैव त्वं कुरु कर्म सुदुष्करं । प्राण्याधिपत्यमिन्द्रेण यज्ञैरिष्टं यशोऽर्थिना ।

तथा मन्त्रविदो विप्रास्तपस्तप्त्रा सुदुष्करं । गुरुनभ्युपगच्छन्ति यशसोऽर्थाय भाविनि ।

तथा राजर्षयः सर्वे ब्राह्मणाश्च तपोधनाः । चक्रुरुच्चावचं कर्म यशसोऽर्थाय दुष्करं ।

स्वा त्वं माद्रोऽंशेनेव तारयैनामनिन्दिते । अपत्यं संविभागेन पराङ्मोर्तिमवाप्नुहि । एवमुक्त्वाऽब्रवीन्माद्रीं सकृच्चिन्तय देवतं ।

तस्मान्ते भविताऽपत्यमनुरूपमसंग्रहं ।